

San Murezzan 2022

La realitad olimpica

DA SILVA SEMADENI, CUSSEGLIERA NAZIUNALA PS GR

Il pli bel dal project «San Murezzan 2022» èn ils bels peds: «Il Grischun ha la pussaivladad da mussar a l'entir mund in'interpretaziun moderna da gieus olimpics: cun cumpetiziuns sin aut level – adattadas a la natira ed a las relaziuns dal plaz en ina regiun muntagnarda autalpina.» In questa fasa da crisa turistica vendan ils promoturs bain lur project e derasan cun insistenza entusiassem e sentiments da resvegl.

Nus per-cunter restain tar la bain documentada realitad da gieus olimpics. Empermischuns davart in niz economic e la persistenza n'èn nagut da nov ... dentant èn ellas mai vegnidas ademplidas. Il Club Alpin Svizzer (CAS) scriva en sia analisa (2012): «Gieus olimpics n'èn sa betg o strusch cumprovads sco persistents. Ils impuls per in svilup economic durabel èn restads sut las aspectativas.

Da l'autra vart stattan ina grevizza ecologica ed in grond disturbi da la cuntrada e dal sistem ecologic da las muntognas.» Ina tala mega-occurrenza na po insumma betg vegnir organisada duraivlamain. Gieus pli pitschens èn in'illusiuin damai che las disciplinas èn gia fixadas ed il dumber d'atlets, da funcziunariss, da schurnalists ed d'aspectaturs

crescha mintga giada. Ils gieus olimpics n'èn oz betg pli mo ina scuntrada sportiva amicabile tranter ils pievels, dentant era ina gronda e lucrativa maschina da far raps. La missiva da la regenza grischuna per la candidatura «Gieus olimpics Grischun 2022» – il titel è dentant gia superà cun San Murezzan

construcziun dad 1,5 milliardas francs vegniss realisà entaifer pacs onns. Las perspectives da pudair profitar da subvenziuns da la Confederaziun procura tar ils promoturs per sentiments da plaschair. Ils gieus sezs traguttan trais milliardas. Ina milliarda francs custan mo las construcziuns temporanas che

vegnan pussè demonstadas suenter l'eventiment. Gia oz è programmà in deficit dad 1,3 milliardas francs. Ils vair custs vegnissan nus a savair dentant mo suenter il 2022. A Vancouver 2010 eran ils custs per la

2022 – sa preschenta sco in catalog d'empermischuns. Sco spetgà è persvasa la regenza da la realisabladad tecnica e beneventa la valor agiuntada brutta per las regiuns pertutgadas. Las aspectativas in connex cun la rentabilitad èn dentant blier memia grondas. L'experiencescha mussa numnadamain: Occurrenzas da sport grondas procuran mo per effects economics da curta durada, a lunga vista èn quels marginals. Gieus olimpics cunvegnan strusch. Nua ch'ins guarda: Daper-tut restan per il maun public debits ed infrastrukturas surdimensionadas.

Problematic èn ils custs gigantics. Gia tar la candidatura èn creschids ils custs entaifer pacs mais da 36 sin 60 milliuns francs. In immens program da

segirtad 900 milliuns francs, tschintg giadas tant sco il preventiv. «L'IOC fa il grond gudogn, ils organisaturs stan botta per ils custs», ha commentà dacurt en la televisiun il cussegliaer naziunal Roland Büchel (PPS/SG), in enconuschider da la scena. Tar la tematica «ambient e duraivladad» chattainsa en las passa 40 paginas da la missiva da la regenza grischuna spiramain otg lingias. Tge intervenziuns per la natira e la cuntrada? Naginas respostas concretas.

Na, nus ans laschain betg tschorventar da bels peds. Grischuns e grischunas èn sa exprimids giadus giadas encunter gieus olimpics en noss chantun. Quels èn memia grond e memia ristgà per noss mund alpin.